Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Angela Ciubotaru)
Dosarul nr. 2a-943/24
(2-20148352-02-2a-07032024)

D E C I Z I E

26 noiembrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru în componența:
Președintele ședinței, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan
Grefier Tinca Zagorodnîi

examinând, în ședință publică, cererea de apel declarată de apelantul Valeriu Alună în interes personal și în interesul copilului *****, Tatiana Agachi, în interes personal și în interesul *****, Elena Arsene în interes personal și interesul lui *****, Tatiana Blaj în interes personal și al ***** și *****, Oleg Braga în interes personal și al lui *****, Iurie Buruiana, în interes personal și a lui *****, Natalia Chele-Bratunov în interes personal și a lui *****, Ala Dogoter, în interes personal și a lui *****, Anatolii Iurco, în interes personal și al lui ***** și *****, Inga Rotari în interes personal și a lui *****, Instituția Privată ”Liceul de Limbi Moderne și Management”, reprezentați de avocatul Vladimir Grosu, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 mai 2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Alună în interes personal și în interesul copilului *****, Tatiana Agachi, în interes personal și în interesul *****, Elena Arsene în interes personal și interesul lui *****, Tatiana Blaj în interes personal și al ***** și *****, Oleg Braga în interes personal și al lui *****, Iurie Buruiana, în interes personal și a lui *****, Natalia Chele-Bratunov în interes personal și a lui *****, Ala Dogoter, în interes personal și a lui *****, Anatolii Iurco, în interes personal și al lui ***** și *****, Inga Rotari în interes personal și a lui *****, Instituția Privată ”Liceul de Limbi Moderne și Management” împotriva Guvernului Republicii Moldova, Primăria mun. Chișinău, Consiliul mun. Chișinău, intervenient accesoriu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la stabilirea faptului încălcării dreptului la învățământ/educație a elevilor, stabilirea faptului încălcării dreptului la învățământ/educație a părinților ai elevilor, stabilirea faptului discriminării elevilor, stabilirea faptului discriminării părinților elevilor, stabilirea discriminări Instituției Private ”Liceul de Limbi Moderne și Management” în raport cu instituțiile publice de învățământ general, interzicerea

încălcării în continuare a drepturilor reclamanților la egalitate/de a nu fi discriminat și la educație, repararea prejudiciului moral,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 25 noiembrie 2020, reclamanții Valeriu Alună în interes personal și în interesul copilului *****, Tatiana Agachi, în interes personal și în interesul *****, Elena Arsene în interes personal și interesul lui *****, Tatiana Blaj în interes personal și al ***** *și* *****, Oleg Braga în interes personal și al lui *****, Iurie Buruiana, în interes personal și a lui *****, Natalia Chele-Bratunov în interes personal și a lui *****, Ala Dogoter, în interes personal și a lui *****, Anatolii Iurco, în interes personal și al lui ***** *și* *****, Inga Rotari în interes personal și a lui *****, Instituția Privată ”Liceul de Limbi Moderne și Management”, reprezentați de avocatul Vladimir Grosu, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, Primăria mun. Chișinău, Consiliul mun. Chișinău, intervenient accesoriu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la stabilirea faptului încălcării dreptului la învățământ/educație a elevilor, stabilirea faptului încălcării dreptului la învățământ/educație a părinților ai elevilor, stabilirea faptului discriminării elevilor, stabilirea faptului discriminării părinților elevilor, stabilirea discriminări Instituției Private ”Liceul de Limbi Moderne și Management” în raport cu instituțiile publice de învățământ general, interzicerea încălcării în continuare a drepturilor reclamanților la egalitate/de a nu fi discriminat și la educație, repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, reclamanții prin intermediul avocatului ales au indicat că sunt părinții elevilor și copii-elevi care își fac studiile în instituții școlare private de învățământ general preuniversitar.

Indică că, Instituția Privată ”Liceul de Limbi Moderne și Management”, este un liceu privat fondat în anul 1996, inclus de Ministerul Educației în rețeaua instituțiilor de învățământ general, cu un concept și proiect educațional original.

Menționează reclamanții că pentru studiile în instituții școlare de învățământ general preuniversitare private părinții achită taxe de școlarizare/ studii în diferit cuantum. Statul nu contribuie și nu susține nicicum prin careva suport, inclusiv financiar, părinții sau școlile private pentru a compensa, chiar și parțial, aceste cheltuieli de studii. Pe de altă parte, părinții copiilor, care își fac studiile în instituții de învățământ general preuniversitare publice nu suportă cheltuieli pentru școlarizarea acestor copii, Statul asumându-și sarcina finanțării școlilor publice și a procesului de învățământ al copiilor/elevilor școlarizați în aceste școli.

Astfel, în opinia reclamanților, Statul a adoptat un tratament diferențiat față de părinții elevilor și elevii școlarizați în instituții școlare preuniversitare publice în raport cu părinții elevilor și elevii din școlile de învățământ general private. Acest tratament diferențiat, fără o justificare plauzibilă, s-a instituit și între instituțiile școlare preuniversitare publice și private, Statul favorizându-le pe primele în loc să promoveze o competiție sănătoasă între școli pentru a stimula calitatea educației - a procesului de învățământ din școli, indiferent de faptul că ele sunt publice sau private.
Indică că, astfel, în temeiul Hotărârii Guvernului Nr. 728 din 2 octombrie 2012 cu privire la finanțarea în bază de cost standard per elev cu utilizarea coeficienților de ajustare în modul stabilit de Guvern pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general, finanțate din bugetele unităților administrativ-teritoriale, din 1 ianuarie 2013 toate instituțiile publice de învățământ primar și secundar general sunt finanțate în conformitate cu o nouă metodologie, care se bazează pe principiul „banii urmează elevul” și presupune investirea în creșterea calității învățării și care ar trebui să asigure o utilizare mai eficientă a mijloacelor publice.
Prin aceeași Hotărâre de Guvern Nr. 728 a fost adoptat și Regulamentul privind modul de aplicare a costului standard per elev pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general, finanțate din bugetele unităților administrativ-teritoriale. Conform noii forme de finanțare, bugetul unei instituții de învățământ este compus din suma calculată în funcție de numărul de elevi, normativul valoric fiind stabilit pentru un elev, la care se adaugă o sumă fixă, alocată fiecărei instituții de învățământ. în 2014, Codul Educației (CE) nou adoptat a preluat acest principiu de finanțare, consacrând la art. 144 al. 1 și al.3 CE că instituțiile de învățământ general sânt finanțate prin transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat, iar autoritățile administrației publice locale și ale UTA Găgăuzia au dreptul să suplimenteze fondurile alocate de la bugetul de stat din mijloace proprii.
Punctează că, un tratament discriminator s-a strecurat la art. 144 alin. (2) CE, potrivit căruia autoritățile administrației publice locale (APL) și ale UTA Găgăuzia asigură finanțarea instituțiilor publice de învățământ general, nu și a celor private, în baza costului standard per copil sau elev, în volum ce asigură respectarea standardelor educaționale de stat, în modul stabilit Guvern. În acest fel, APL, inclusiv Primăria și Consiliul mun. Chișinău, asigură financiar respectarea standardelor educaționale de stat doar pentru elevii din instituții publice, - elevii din instituțiile private neintrând în sfera de preocupare a autorităților.
Consideră că, în formula actuală de finanțare a învățământului general, care de altfel este una progresistă, calitatea învățământului în multe instituții publice de învățământ general nu este pe deplin asigurată, în condițiile în care dreptul părinților/elevilor de a-și alege școala - este restricționat.

În opinia reclamanților, situația din ultimii peste 10 ani atestă faptul că autoritățile publice pur și simplu s-au debarasat de obligațiile sale față de o parte a populației școlare - elevii în școlile private de învățământ general primar și secundar, prin delegarea acestor atribuții, a serviciului public către organisme private, fără ale susține în careva mod.
Punctează că, potrivit art. 58 alin. (1) din Constituție cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice. Toți părinții contribuie în măsură egală prin impozite plătite în bugetul de stat la finanțarea învățământului. Prin aceste impozite plătite de părinții, a căror copii merg în școli private de învățământ general, sunt întreținute școlile publice de învățământ general. Părinții, a căror copii merg în școli private, spre deosebire dc părinții, a căror copii merg în școli publice, plătesc taxe de studii și nu beneficiază de serviciul public gratuit al educației, în calitate de contraprestație pentru impozitele plătite. Astfel, serviciul public al educației ar trebui să fie ori gratuit pentru toți părinții, fie contra plată pentru toți părinții fără deosebire. Legiuitorul trebuie - fie prin intermediul legislației fiscale, fie prin plata altor compensații - să țină cont și de costurile neacoperite pentru școlarizarea copiilor. Acest lucru se întâmplă pentru copiii care merg în școlile publice, cel puțin parțial prin cheltuielile de stat pentru aceste școli. Elevii din școlile private nu beneficiază de plăți compensatorii comparabile. Dimpotrivă, părinții acestora sunt împovărați cu un sacrificiu special suplimentar.
După cum s-a menționat, principiul „banii urmează elevul” de finanțare a învățământului și studiilor nu funcționează în raport cu elevii care își fac studiile în instituțiile preuniversitare private.
Susține că, Statul nu finanțează studiile elevilor din instituțiile preuniversitare private doar cu scopul de a face economii în bugetul de stat, ceea ce este discriminator în raport cu acești copii și părinții lor care plătesc impozite, inclusiv pentru finanțarea serviciului public al învățământului, de rând cu părinții ai căror copii sunt școlarizați în școli publice. La fel, consideră că eventualele restricții bugetare ar trebui să aibă un impact echivalent asupra ofertei de formare atât pentru elevii din instituțiile preuniversitare publice, cât și din cele private.
Deci, pe de o parte, autoritățile Statului obligă instituțiile private de învățământ să activeze în baza standardelor educaționale de stat, îi transferă o parte din obligațiile sale de școlarizare a unei părți a populației școlare din învățământul general, iar pe de altă parte - nu susține nicicum aceste instituții școlare. O asemenea abordare este discriminatorie odată ce art. 9 alin.(3) CE consacră principiul „Finanțarea de bază a învățământului general se face după principiul "banul urmează elevul”, conform căruia resursele alocate pentru un elev sau un copil se transferă la instituția de învățământ în care acesta învață.” Astfel, finanțarea unei școli din partea Statului se constituie din cuantumul normativului valoric pentru elev și

pentru o instituție. Instituțiile de învățământ general private, fiind discriminate și lipsite de cuantumul normativului valoric per instituție, sunt private de proprietate prin a fi obligate să investească propriile surse în prestarea serviciului educației care este unul public.
Reieșind din circumstanțele invocate de către reclamanți, acțiunea este întemeiată pe dispozițiile normele invocate în cererea de chemare în judecată, precum și în particular pe art. 279 - 283 Cod procedură civilă; art. 4, 9, 14 CE; art. 35 alin. (1) și (9), art. 16 din Constituție, și reieșind din circumstanțele enunțate supra solicită: Constatarea faptului încălcării dreptului la învățământ/educație a elevilor *****, care își fac studiile în instituții de învățământ general privat; Constatarea faptului încălcării dreptului Ia învățământ/educație a lui Alună Valeriu, Agachi Tatiana, Arsene Elena, Blaj Tatiana, Braga Oleg, Buruiana Iurie, Chele - Bratunov Natalia, Dogoter Ala, Iurco Anatolii, Rotari Inga, - care sunt părinți ai elevilor care își fac studiile în instituții private de învățământ general sub aspectul dreptului prioritar al părinților de a alege sfera de instruire a copiilor; Constatarea faptului discriminării elevilor *****, școlarizați în instituții private de învățământ general. Constatarea faptului discriminării părinților elevilor Alună Valeriu, Agachi Tatiana, Arsene Elena, Blaj Tatiana, Braga Oleg, Buruiana Iurie, Chele - Bratunov Natalia, Dogoter Ala, Iurco Anatolii, Rotari Inga, școlarizați în instituții private de învățământ general. Constatarea faptului discriminării Instituției Private „Liceul de Limbi Moderne și Management” în raport cu instituțiile publice de învățământ general. Interzicerea încălcării în continuare a drepturilor reclamanților la egalitate/ de a nu fi discriminat și la educație și încasarea prejudiciului moral în mărime de 10.000,00 lei din contul fiecărui pârât în beneficiul fiecărui reclamant în parte.

Poziția instanței de fond:

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 mai 2023, s-a respins acțiunea, ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanţe, la 6 iunie 2023, apelanții Valeriu Alună în interes personal și în interesul copilului *****, Tatiana Agachi, în interes personal și în interesul *****, Elena Arsene în interes personal și interesul lui *****, Tatiana Blaj în interes personal și al ***** și *****, Oleg Braga în interes personal și al lui *****, Iurie Buruiana, în interes personal și a lui *****, Natalia Chele-Bratunov în interes personal și a lui *****, Ala Dogoter, în interes personal și a lui *****, Anatolii Iurco, în interes personal și al lui ***** și *****, Inga Rotari în interes personal și a lui *****, Instituția Privată ”Liceul de Limbi Moderne și Management”, reprezentați de avocatul Vladimir Grosu, au declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei

Chişinău, sediul Centru din 26 mai 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. Au indicat că, motivele de fapt şi de drept vor fi prezentate suplimentar după ce vor lua cunoștință cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar.

4. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, judecătorului Ana Panov în mod automat-aleatoriu la 7 martie 2024.
5. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2024, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de apelanții Valeriu Alună în interes personal și în interesul copilului *****, Tatiana Agachi, în interes personal și în interesul *****, Elena Arsene în interes personal și interesul lui *****, Tatiana Blaj în interes personal și al ***** *și* *****, Oleg Braga în interes personal și al lui *****, Iurie Buruiana, în interes personal și a lui *****, Natalia Chele-Bratunov în interes personal și a lui *****, Ala Dogoter, în interes personal și a lui *****, Anatolii Iurco, în interes personal și al lui ***** *și* *****, Inga Rotari în interes personal și a lui *****, Instituția Privată ”Liceul de Limbi Moderne și Management”, reprezentați de avocatul Vladimir Grosu. S-a comunicat apelanților și reprezentantului lor, că necesită să prezinte, în cancelaria Curţii de Apel Chişinău, apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul şi probele invocate în susţinerea apelului, şi că li se acordă termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri să lichideze neajunsurile menţionate. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă şi va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă. S-au adus la cunoștință urmările art. 369 alin. (1^1) din Codul de procedură civilă, ce survin în urma neexecutării prezentei încheieri.
6. La 5 aprilie 2024 prin intermediul poștei electronice, avocatul Vladimir Grosu, ce acționează în interesul apelanților, a prezentat cererea de apel motivată, înlăturând în termen neajunsurile cererii de apel, dat fiind faptul că încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2024 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost recepționată la 2 aprilie 2024, fapt confirmat prin extrasul de pe poșta electronică.
7. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 9 aprilie 2024, s-a acceptat spre examinare cererea de apel declarată de apelantul Valeriu Alună în interes personal și în interesul copilului *****, Tatiana Agachi, în interes personal și în interesul *****, Elena Arsene în interes personal și interesul lui *****, Tatiana Blaj în interes personal și al ***** și *****, Oleg Braga în interes personal și al lui *****, Iurie Buruiana, în interes personal și a lui *****, Natalia Chele-Bratunov în interes personal și a lui *****, Ala Dogoter, în

interes personal și a lui *****, Anatolii Iurco, în interes personal și al lui ***** și *****, Inga Rotari în interes personal și a lui *****, Instituția Privată ”Liceul de Limbi Moderne și Management”, reprezentați de avocatul Vladimir Grosu.

Argumentele părților:

8. În motivarea apelului au indicat că nu sunt de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră ca fiind neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

Menționează că, o limitare a dreptului la educație va fi compatibilă cu articolul 2 din Protocolul nr. 1 numai dacă există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit a fi atins (*Leyla Şahin c. Turciei [GC], 2005, §§ 154 şi următoarele*). Intimații așa şi nu au explicat, iar instanţa nu a motivat nimic în hotărâre - de ce dreptul copiilor din școlile private de a beneficia de finanțare de Stat, în limitele prevăzute de lege, sunt limitate/restrânse în comparație cu copiii din școlile publice, în timp ce există o obligație legală în acest sens, înserată în art. 9 alin.2-3 Codul educației, potrivit cărora ”Statul asigură finanțarea pachetului standard de servicii educaționale pentru învățământul preșcolar, primar, gimnazial şi liceal, indiferent de tipul de proprietate a instituției de învățământ. Pachetul standard de servicii educaționale pentru învățământul general se aprobă de Guvern. Finanțarea de bază a învățământului general se face după principiul ”banul urmează elevul”, conform căruia resursele alocate pentru un elev sau un copil se transferă la instituția de învățământ în care acesta învață”.

Subliniază că, într-adevăr nu există o obligație pozitivă pentru state de a subvenționa școlile private, - discreția aparține Statelor. Însă, în cazul Republicii Moldova, prin adoptarea art.9 al.2-3 Codul educației, Statul benevol a ales să finanțeze nu doar școlile în sine, dar, în primul rând, copiii din școlile private și publice, în limitele pachetului standard de servicii educaționale. Astfel, nu se poate deduce că statul are doar obligații de a se abține de la ingerință şi nici o obligație pozitivă de a asigura respectarea acestui drept, așa cum este protejat de art. 2 din Protocolul nr. 1. Dispoziția se referă cu siguranță la un drept cu o anumită substanță şi obligaţiile care decurg din aceasta. Prin urmare, statele nu pot nega dreptul la educație elevilor/instituțiilor de învățământ pe care au ales să le înființeze sau să le autorizeze.

Astfel, în situația în care a decis să respingă acţiunea, instanţa a lăsat fără motivare, fără nici o atenție următoarele aspecte deosebit de importante pentru soluţionarea justă a cauzei: - Cum îşi găsește aplicare art. 9 al.2-3 Codul educației în privinţa finanțării de către Stat a elevilor/părinților care optează pentru studii în scoli private, în timp ce Statul nu susține deloc acești copii? - Oare singurul fapt că elevii optează pentru studii în şcoli private este suficient să anihileze aplicabilitatea drepturilor art.9 al.2-3 Codul educaţiei? - Care este norma legală care serveşte ca

temei de neaplicare art.9 al.2-3 Codul educaţiei în cazul în care elevii/părinţii optează pentru studii în şcoli private, în condiţiile în care art.9 al.2-3 garantează că Statul asigură finanțarea pachetului standard de servicii educaționale indiferent de tipul de proprietate a instituției de învățământ? - Cum influențează asupra respectării dreptului la educație/nediscriminare a apelanților omisiunea Statului de a adopta cadrul normativ necesar, adică pachetului standard de servicii educaționale etc., în termenul stabilit de art. 157 codul educaţiei (12 luni sau 24 luni), în condiţiile în care art. 9 alin.2-3 Codul educaţiei condiționează finanțarea elevilor, din școlile atât publice cât şi private, de adoptarea pachetului standard de servicii educaționale ? - De ce Statul finanțează elevii din școlile publice, dar nu îi finanțează pe cei din şcolile private, în situaţia în care, potrivit principiului de finanțare ”banul urmează elevul” din art.9 al.2-3 Codul educaţiei, adoptarea pachetului standard de servicii educaţionale este o pre-condiţie pentru finanţarea elevilor din toate şcolile, atât publice cât şi cele private şi care la moment nu este adoptat? - Cum se asigură respectarea al.1-4 art.38 Codul educaţiei, prin care Statul garantează dreptul la educaţie diferenţiată în baza pluralismului educaţional prin admiterea alternativelor educaţionale publice şi private în sistemul naţional de învăţământ? - Odată ce toţi părinţii plătesc impozite, de ce doar părinţii a căror copii merg la şcoală publică beneficiază de o contra-prestaţie prin finanţarea studiilor copiilor lor, dar părinţii a căror copii merg la şcoală privată nu beneficiază de serviciul public gratuit al educaţiei? Această întrebare se pune în contextul în care modelul de finanţare a educaţiei - ”banul urmează elevul” - se centrează, mai întâi, pe elev, si doar apoi - pe școală. Instanţa în genere nu a motivat nici un cuvânt privind încălcarea drepturilor apelantului Instituţia Privată „Liceul de Limbi Moderne şi Management”.

Subliniază că, scopul reformării şi finanţarea învățământului preuniversitar. Sporirea accesului la educația de calitate pentru copiii de vârstă preşcolară şi şcolară a fost şi este unul din obiectivele declarate de Guvern în reformarea învățământului general pe parcursul a cel puţin 10 ani. Un alt obiectiv în reformarea învăţământului a fost - eficientizarea utilizării alocaţiilor financiare (prin aplicarea formulei de finanţare per-elev la nivel naţional), care a fost realizată odată cu implementarea unei noi metodologii de finanţare în bază de cost standard per elev pentru instituţiile de învăţământ primar şi secundar general. Astfel, în temeiul Hotărârii Guvernului Nr. 728 din 2 octombrie 2012 cu privire la finanţarea în bază de cost standard per elev cu utilizarea coeficienților de ajustare în modul stabilit de Guvern pentru instituţiile de învăţământ primar şi secundar general, finanţate din bugetele unităţilor administrativ-teritoriale, din 1 ianuarie 2013 toate instituţiile publice de învăţământ primar şi secundar general sunt finanţate în conformitate cu o nouă metodologie, care se bazează pe principiul „banii urmează elevul” şi presupune investirea în creşterea calităţii învăţării şi care ar trebui să

asigure o utilizare mai eficientă a mijloacelor publice. Prin aceeași hotărâre de Guvern Nr. 728 a fost adoptat şi Regulamentul privind modul de aplicare a costului standard per elev pentru instituţiile de învăţământ primar şi secundar general, finanţate din bugetele unităţilor administrativ-teritoriale. Conform noii forme de finanţare, bugetul unei instituţii de învăţământ este compus din suma calculată în funcţie de numărul de elevi, normativul valoric fiind stabilit pentru un elev, la care se adaugă o sumă fixă, alocată fiecărei instituţii de învăţământ. În 2014, Codul Educaţiei (CE) nou adoptat a preluat acest principiu de finanţare, consacrând la art. 144 al. 1 şi al.3 CE că instituţiile de învăţământ general sînt finanţate prin transferuri cu destinaţie specială de la bugetul de stat, iar autorităţile administraţiei publice locale şi ale UTA Găgăuzia au dreptul să suplimenteze fondurile alocate de la bugetul de stat din mijloace proprii.
Afirmă că, un tratament discriminator s-a strecurat la art. 144 alin. (2) CE, potrivit căruia autorităţile administraţiei publice locale (APL) şi ale UTA Găgăuzia asigură finanţarea instituţiilor publice de învăţământ general, nu si a celor private, în baza costului standard per copil sau elev, în volum ce asigură respectarea standardelor educaţionale de stat, în modul stabilit Guvern. În acest fel, APL, inclusiv Primăria şi Consiliul mun. Chişinău, asigură financiar respectarea standardelor educaţionale de stat doar pentru elevii din instituţii publice, - elevii din instituţiile private neintrând în sfera de preocupare a autorităților.
Prin urmare, solicită admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 26 mai 2023, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată. A constata faptul încălcării dreptului la învăţământ/educaţie a elevilor *****, care îşi fac studiile în instituţii de învăţământ general privat; A constata faptul încălcării dreptului la învăţământ/educaţie a lui Alună Valeriu, Agachi Tatiana, Arsene Elena, Blaj Tatiana, Braga Oleg, Buruiana Iurie, Chele - Bratunov Natalia, Dogoter Ala, Iurco Anatolii, Rotari Inga, - care sunt părinţi ai elevilor care îşi fac studiile în instituţii private de învăţământ general sub aspectul dreptului prioritar al părinţilor de a alege sfera de instruire a copiilor; A constata faptul discriminării elevilor *****, școlarizați în instituţii private de învăţământ general. A constata faptului discriminării părinţilor elevilor Alună Valeriu, Agachi Tatiana, Arsene Elena, Blaj Tatiana, Braga Oleg, Buruiana Iurie, Chele - Bratunov Natalia, Dogoter Ala, Iurco Anatolii, Rotari Inga, școlarizați în instituţii private de învăţământ general. A constata faptul discriminării Instituției Private „Liceul de Limbi Moderne şi Management” în raport cu instituţiile publice de învăţământ general. Interzicerea încălcării în continuare a drepturilor apelanților la egalitate/ de a nu fi discriminat și la educaţie. Încasarea prejudiciului moral în mărime de 10.000,00 lei din contul fiecărui intimat în beneficiul fiecărui apelant în parte.

9. În şedinţa instanței de apel, avocatul Vladimir Grosu, ce acționează în interesele apelanților, a solicitat admiterea cererii de apel, cu motivele de fapt și de drept invocate în instrumentul de atac. Concomitent, Colegiul reține că la 15 noiembrie 2025 prin intermediul poștei electronice, avocatul Vladimir Grosu, a prezentat pledoariile în formă scrisă.

Intimatul Guvernul Republicii Moldova, reprezentat de Alexandra Sîlnic, în temeiul procurii nr. 15-12-1800 din 20 februarie 2023, în ședința instanței de apel, a solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond, reiterând integral argumentele expuse în referință și în pledoariile anexate în formă scrisă.

Intimații Primăria mun. Chișinău, Consiliul mun. Chișinău, în ședința instanței de apel, fiind legal citați pe email, nu s-au prezentat și nu au invocat careva motive. Concomitent, Colegiul reține că la 25 aprilie 2024 prin intermediul poștei electronice, reprezentantul Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, Ion Ursu, a prezentat referința la cererea de apel, prin care s-a solicitat respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

Intervenientul accesoriu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, în ședința instanței de apel, fiind legal citat pe email, nu s-a prezentat. Concomitent, Colegiul reține că la 17 mai 2024, Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, în persoana Ministrului Dan Perciun, a depus referință la cererea de apel, solicitând respingerea cererii de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond, precum și examinarea prezentei cauze în lipsa reprezentantului, cu transmiterea ulterioară a deciziei instanței de apel.

Intervenientul accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, în ședința instanței de apel, fiind legal citat pe email, nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive.

Prin urmare, a fost dispusă examinarea cererii de apel în lipsa participanților la proces care nu s-au prezentat, or, în conformitate cu prevederile art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

10. Audiind participanții prezenți la proces, analizând şi studiind materialele cauzei, Colegiul atestă că apelul este drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele motive.
11. În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, apelanții respectând acest termen.

12. În conformitate cu art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.
13. Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluţionarea prezentei cauze (*a se vedea cauza Garda Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98*).
14. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
15. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
16. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.
17. Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanţei de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care instanţa de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.
18. Colegiul Civil reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (*Hiro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 9 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43*).
19. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.
20. Instanţa de apel menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor

Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

21. În opinia Colegiului, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.
22. Colegiul constată că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanţele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.
23. ***** este elev în clasa a ***** în Instituția Privată Liceul de Limbi Moderne și Management din or. Chișinău./f.d.18/
24. *****, este elevă în clasa a ***** în Instituția de Învățământ Privat Liceul ”Elitex” din or. Chișinău. /f.d.32/
25. *****, este elev în clasa a ***** în Instituția Privată Liceul de Limbi Moderne și Management din or. Chișinău. /f.d.36/
26. *****, este elevă în clasa ***** în Instituția Privată Liceul de Limbi Moderne și Management din or. Chișinău. /f.d.40/
27. ***** este elev în clasa ***** Instituția Privată Liceul de Limbi Moderne și Management din or. Chișinău./f.d.42/
28. ***** este elev în clasa a ***** în Instituția Privată Liceul de Limbi Moderne și Management din or. Chișinău./f.d.45/
29. ***** este elev în clasa a ***** în Instituția Privată Liceul de Limbi Moderne și Management din or. Chișinău./f.d.48/
30. ***** este elev în clasa a ***** ***** Instituția Privată Liceul de Limbi Moderne și Management din orașul Chișinău./f.d.52/
31. *****este elev în clasa a ***** în Instituția Privată Liceul de Limbi Moderne și Management din or. Chișinău./f.d.56/
32. ***** este elev în clasa a ***** în Instituția Privată Liceul de Limbi Moderne și Management din or. Chișinău./f.d.59/
33. ***** este elev în clasa a ***** în Instituția Privată Liceul de Limbi Moderne și Management din or. Chișinău./f.d.61/
34. ***** este elevă în clasa a ***** în Instituția de Învățământ Privat Liceul

”Elitex” din or. Chișinău. /f.d.65/

35. În baza contractului nr. 34/20 din 01.09.2020 Agachi Tatiana pentru instruirea elevului *****, achită taxa de instruire indicată în pct. 3.1./f.d.80-81/Rotari Inga, în baza contractului nr. 31/20 din 01.09.2020 achitat taxa de instruire a elevului *****./f.d.82, 83, 84-88/
36. Conform contractului de școlarizare nr. 1,2 din 27.10.2020-2021 Dogoter-Ala achita taxa de instruire a elevului *****./f.d.89-90/
37. Țurcan Igor, în baza contractului de școlarizare nr. 224 din 06.08.2020 achită taxa de instruire a elevului *****. /f.d.91-92/
38. Potrivit contractului de școlarizare nr. 156 din 17.06.2020 Grigorjevschi-Braga Natalia achită taxa de instruire a elevului *****./f.d.93-94/
39. Conform contractului de școlarizare nr. 1-10 din 27.10.2020 Arsene Elena achită taxa de instruire elevului *****./f.d.95-96/conform contractului de școlarizare nr. 62 din 20.05.2020 Blaj Lilian achită taxa de instruire a elevului *****./f.d.97-98/
40. În baza contractului de școlarizare nr. 4 din 18.04.2019 Blaj Lilian achită taxa de instruirea elevului *****./f.d.99-100/
41. Potrivit contractului de școlarizare nr. 61 din 20.05.2020 Blaj Lilian achită taxa de instruirea elevului *****./f.d.101-102/
42. Conform contractului de școlarizare n. 5 din 18.04.2019 Blaj Lilian achită taxa de instruirea elevului *****./f.d.103-104/
43. Conform contractului de școlarizare nr. 260 din 25.08.2020 Iurco Anatolii achită taxa de instruirea elevului *****./f.d.105-106/
44. Conform contractului de școlarizare nr. 205 din 29.08.2019 Iurko Anna achită taxa de instruirea elevului *****./f.d.107-108/
45. Conform contractului de școlarizare nr. 204 din 29.08.2019 Iurko Anna achită taxa de instruire./f.d.109-110/
46. Contractul de școlarizare nr. 259 din 25.08.2020 Iurco Anatolii achită taxa de instruirea elevului *****./f.d.111-112/
47. Contract de școlarizare nr. 211 din 03.08.2020 Buruiană Iurie achită taxa de instruire a elevului *****./f.d.113-114/
48. Contract de școlarizare nr. 268 din 04.09.2019 Buruiană Sanda achită taxa de instruire *****./f.d.115-116/
49. Apelanții au prezentat probe referitor la identitate, raportul juridic contractual cu instituțiile de învățământ și costul serviciilor de instruire achitate.
50. La pretenția apelanților privind constatarea faptului încălcării dreptului la învățământ-educație al elevilor *****is, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****-*****, Colegiul civil consideră soluția instanței de fond întemeiată, deoarece întreg materialul probator administrat în cauză nu atestă o îngrădire a acestui drept elevilor.

51. Actele anexate atestă cert că elevii își fac studiind în instituții de învățământ general privat.
52. Dreptul la învățătură este statuat în art. 35 Constituția Republicii Moldova.
53. Conform art.35 alin.(1) Constituția RM, drept la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instruire și de perfecționare. Alin. (4) al aceluiași articol stabilește că învățământul de stat este gratuit. Alin.(5) același articol, stabilește că instituțiile de învățământ se înființează și își desfășoară activitatea în condițiile legii.
54. Asupra dreptului la învățătură planează și garanția constituțională cristalizată în art. 16 Egalitatea.
55. Cadrul juridic al raporturilor privind proiectarea, organizarea, funcționarea și dezvoltarea sistemului de educație din Republica Moldova se stabilește de codul Educației.
56. Conform art. 4 Codul Educației, Educația reprezintă o prioritate națională și factorul primordial al dezvoltării durabil a unei societăți bazate pe cunoaștere. Prin politica sa în domeniul educației statul asigură: a) dreptul fundamental la educație, indispensabil pentru exercitarea celorlalte drepturi ale omului; implementarea mecanismului de bază de formare și dezvoltare a capitalului uman; implementarea mecanismului de bază de formare și dezvoltare a capitalului uman; realizarea idealului și a obiectivelor educaționale, formarea conștiinței și identității naționale, promovarea valorilor general-umane și a aspirațiilor de integrare europeană ale societății.
57. Principiile fundamentale ale educației sunt înserate în art.7 Codul educației.
58. Principiul asigurării egalității și nediscriminării este unul din principiile fundamentale ale educației.
59. Educația copilului este o condiție indispensabilă pentru viața ulterioară.
60. Educația are o conotație dublă.
61. Ca drept – educația reprezintă o garanție având ca rezultat formarea persoanelor în deplinul potențialului acestora și dezvoltarea abilităților cognitive, morale, fizice, culturale și sociale ale lor.
62. Ca serviciu public, dreptul la educație, este una din obligațiile inerente ale statului, capacitatea de a beneficia de un serviciu în condiții de disponibilitate, accesibilitate, adaptabilitate și acceptabilitate.
63. Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității stabilește prevederi la dreptul la educație.
64. Art. 9 alin.(1) al Legii 121 stabilește interdicția discriminării în domeniul învățământului: se interzice orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza criteriilor protejate, reale sau presupuse, care au drept scop sau efect limitarea sau subminarea egalității în domeniul educației.

65. Drepturile copiilor sunt protejate atît de instrumentele naționale cît și cele internaționale. Fiecare copil trebuie să aibă acces la o instituție gratuită. Principiul gratuității nu impune gratuitatea tuturor instituțiilor, în special celor private, în care statul poate lua măsurile necesare pentru acordarea de compensații financiare.
66. Libertatea de a înființa instituții e învățământ, publice sau private, este garantată ca parte a libertății de a desfășura o activitate comercială, fiind estinsă de respectarea principiilor democratice și se exercită în conformitate cu modalitățile stabilite de legislația națională.
67. Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată.
68. Fiecare parte trebuie să dovedească împrejurările pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale. Dovezile se prezintă de către părţi şi de către ceilalţi participanţi la proces în termenele prevăzute de lege pentru examinarea categoriilor respective de cauze.
69. Potrivit art. 9 alin. (1-11) din Codul educației, Cetăţenii Republicii Moldova au drepturi egale de acces la educaţie şi formare profesională iniţială şi continuă prin sistemul naţional de învăţământ, în condiţiile prezentului cod. Statul asigură finanţarea pachetului standard de servicii educaţionale pentru învăţământul preşcolar, primar, gimnazial şi liceal, indiferent de tipul de proprietate a instituţiei de învăţământ. Pachetul standard de servicii educaţionale pentru învăţământul general se aprobă de Guvern. Finanţarea de bază a învăţământului general se face după principiul "banul urmează elevul", conform căruia resursele alocate pentru un elev sau un copil se transferă la instituţia de învăţământ în care acesta învaţă. Învăţământul profesional tehnic şi învăţământul superior se finanţează de la bugetul de stat în limita planului de admitere aprobat anual de Guvern. Pachetul de servicii educaţionale acordate de stat pentru fiecare nivel al sistemului de învăţământ se aprobă de Guvern. Statul susţine persoanele cu cerinţe educaţionale speciale, de asemenea sprijină elevii şi studenţii cu performanţe remarcabile. Statul garantează formarea şi dezvoltarea competenţei de comunicare eficientă în limba română, în limbile minorităţilor naţionale, după caz, şi în cel puţin două limbi de circulaţie internaţională. Statul asigură condiţii de formare şi dezvoltare a competenţelor de comunicare în limbile engleză, franceză şi rusă în toate instituţiile publice de învăţământ general. Statul promovează şi susţine învăţarea pe tot parcursul vieţii. Admiterea în instituţiile de învăţământ, transferul elevilor şi al studenţilor de la o instituţie de învăţământ la alta se realizează în condiţiile stabilite de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. Cetăţenii altor state, precum şi apatrizii au acces la educaţie prin sistemul naţional de învăţământ, în condiţiile prezentului cod.

70. În conformitate cu art. 13 alin. (1) Codul educației, învăţământul obligatoriu începe cu grupa pregătitoare din învăţământul preşcolar şi se finalizează cu învăţământul liceal sau învăţământul profesional tehnic secundar şi postsecundar.
71. Articolul 14 alin. (1-2) din Codul educației, prevede că, procesul de învăţământ se desfăşoară în baza standardelor educaţionale de stat, aprobate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare a instituţiei de învăţământ. Durata anului de studiu, a stagiilor de practică, a sesiunilor de examene şi a vacanţelor se stabileşte pentru fiecare nivel de învăţământ prin planul-cadru aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.
72. Potrivit art. 38 alin. (1-4) din Codul educației, Statul garantează dreptul la educaţie diferenţiată în baza pluralismului educaţional prin admiterea alternativelor educaţionale în sistemul naţional de învăţământ. (2) Alternativele educaţionale, publice şi private, se înfiinţează cu aprobarea Ministerului Educației și Cercetării, conform legislaţiei în vigoare. (3) Modul de organizare, funcţionare, evaluare şi acreditare a alternativelor educaţionale se stabileşte de Ministerul Educației și Cercetării. (4) Alternativele educaţionale beneficiază de autonomie organizaţională şi funcţionează în conformitate cu standardele educaţionale de stat şi cu specificul alternativei. Pentru alternativele educaționale nu sunt stabilite districte școlare.
73. În conformitate cu art. 143 alin. (1-8) din Codul educației, (1) Sursa prioritară de finanţare a sistemului de învăţământ public o constituie: a) transferurile cu destinaţie specială de la bugetul de stat la bugetele locale, pentru instituţiile de educaţie antepreşcolară şi preşcolară, de învăţământ primar, gimnazial, liceal şi extraşcolar; b) alocaţiile de la bugetul de stat, pentru instituţiile de învăţământ profesional tehnic, superior şi alte instituţii de învăţământ subordonate Ministerului Educației, Culturii și Cercetării; c) alte alocaţii de la stat şi de la unităţile administrativ-teritoriale, destinate educaţiei. (2) Transferurile cu destinaţie specială sînt efectuate de Ministerul Finanţelor, în conformitate cu formula de alocare propusă anual de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării şi aprobată de Guvern. (3) Finanţarea instituţiilor de învăţământ private se efectuează din sursele fondatorilor şi din taxele de şcolarizare. (4) Instituţiile de învăţământ general private acreditate beneficiază de sprijin din partea statului în modul stabilit de Guvern. (5) Finanţarea învăţământului extraşcolar se face şi de la bugetele unităţilor administrativ-teritoriale de nivelul al doilea şi ale UTA Găgăuzia, din taxele de studii, sponsorizări, donaţii şi din alte surse legale. (6) Instituţiile de învăţământ pot beneficia şi de alte surse de finanţare, şi anume: a) venituri provenite din prestarea contra plată a unor servicii educaţionale, precum şi din activitatea de

cercetare şi de transfer tehnologic, în condiţiile legii; b) venituri provenite din comercializarea articolelor confecţionate în procesul de studii (în gospodării didactice, ateliere experimentale etc.), precum şi din darea în locaţiune/arendă a spaţiilor, echipamentelor, terenurilor şi a altor bunuri proprietate publică sau privată; c) granturi, sponsorizări şi donaţii; d) alte surse legale. (7) Statul garantează finanţarea studiilor superioare pe toată durata acestora în conformitate cu planul de admitere (comanda de stat) aprobat anual de Guvern. (8) Relaţiile dintre instituţiile de învăţământ şi persoanele fizice sau juridice se reglementează printr-un contract de prestare contra plată a serviciilor educaţionale, în care sînt specificate drepturile şi obligaţiile părţilor, durata studiilor şi mărimea taxei de studii.

74. În conformitate cu art. 152 din Codul educației, Prezentul cod intră în vigoare în 30 de zile de la publicare, cu excepţia: a) art. 9 alin.(2), care se pune în aplicare la data aprobării pachetului standard de servicii educaţionale pentru învăţământul general; b) art. 9 alin.(8), care se pune în aplicare începînd cu anul de studii 2018- 2019; d) art. 16 alin.(5), în partea ce ţine de evaluarea rezultatelor învăţării prin descriptori, care se pune în aplicare din anul 2015, începînd cu clasa I; d1) art.25 alin.(2), în partea ce ţine de învăţământul preşcolar pentru copiii de la 2 la 3 ani, care se pune în aplicare gradual, conform unui program aprobat de către Guvern, în funcţie de gradul de pregătire şi locurile disponibile în instituţiile de educaţie timpurie şi de învăţământ general, care prestează servicii de educaţie timpurie, precum şi în funcţie de mijloacele financiare disponibile; e) art. 40 alin.(7), care se pune în aplicare din anul 2017; f) art. 55 alin.(2) şi (3), care se pun în aplicare, respectiv, din anul 2017 şi din anul 2016; g) art. 64 alin.(4), care se pune în aplicare din anul 2016; h) art. 132 alin.(1) lit. c) , care se pune în aplicare începînd cu 1 septembrie 2018; i) art. 134 alin.(7), în partea ce ţine de sprijinul pentru inserţie profesională şi reducerea la 75% a normei didactice pentru un salariu de funcţie, care se pune în aplicare din anul 2016; j) art. 145 alin.(1) lit. a), care se pune în aplicare după cum urmează: - pentru instituţiile de învăţământ superior - din anul 2015; - pentru instituţiile de învăţământ profesional tehnic - din anul 2017; k) art. 145 alin.(5), care se pune în aplicare după cum urmează: - pentru instituţiile de învăţământ superior - din anul 2015; - pentru instituţiile de învăţământ profesional tehnic - din anul 2017.
75. Potrivit art. 16 alin. (1-2) din Constituție RM, respectarea şi ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. Toţi cetăţenii Republicii Moldova sînt egali în faţa legii şi a autorităţilor publice, fără deosebire de rasă, naţionalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenenţă politică, avere sau de origine socială.
76. Potrivit art. 35 alin. (1) din Constituție RM, dreptul la învăţătură este asigurat

prin învăţământul general obligatoriu, prin învăţământul liceal şi prin cel profesional, prin învăţământul superior, precum şi prin alte forme de instruire şi de perfecţionare.

77. Potrivit alin. (9) al aceluiași articol, dreptul prioritar de a alege sfera de instruire a copiilor revine părinţilor.
78. Potrivit art. 58 alin. (1-3) din Constituție RM, (1) Cetăţenii au obligaţia sa contribuie, prin impozite şi prin taxe, la cheltuielile publice. (2) Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure aşezarea justă a sarcinilor fiscale. (3) Orice alte prestaţii sînt interzise, în afara celor stabilite prin lege.
79. Conform art. 4 al Legii nr. 121 din 25.05.2012 cu privire la asigurarea egalității, formele grave ale discriminării sunt:a) promovarea sau practicarea discriminării de către autoritățile publice;b) susținerea discriminării prin intermediul mijloacelor de informare în masă;c) amplasarea mesajelor şi simbolurilor discriminatorii în locurile publice;d) discriminarea persoanelor pe baza a două sau mai multe criterii;e) discriminarea săvîrşită de două sau mai multe persoane;f) discriminarea continuă sau prelungită;g) discriminarea săvîrşită asupra unui grup de persoane;h) segregarea rasială.
80. Potrivit art. 18 al Legii cu privire la asigurarea egalității, (1) Orice persoană care se consideră victimă a discriminării are dreptul să înainteze o acţiune în instanţa de judecată şi să solicite:a) stabilirea faptului încălcării drepturilor sale;b) interzicerea încălcării în continuare a drepturilor sale;c) restabilirea situaţiei anterioare încălcării drepturilor sale;d) repararea prejudiciului material şi moral ce i-a fost cauzat, precum şi recuperarea cheltuielilor de judecată;e) declararea nulităţii actului care a condus la discriminarea sa. (2Acţiuni în instanţa de judecată pentru protecţia persoanelor ce se consideră a fi victime ale discriminării pot înainta şi sindicatele sau asociaţiile obşteşti din domeniul promovării şi protecţiei drepturilor omului.(3) Răspândirea informației despre viața privată și identitatea victimei discriminării este interzisă. Înregistrarea, păstrarea şi utilizarea informaţiilor cu caracter personal privind victimele discriminării se fac cu respectarea regulilor speciale de confidenţialitate, stabilite prin lege. (4) La examinarea de către instanța de judecată a unei cauze în care se invocă o faptă de discriminare, Consiliul poate depune concluzii în conformitate cu art. 74 din Codul de procedură civilă nr. 225/2003.
81. Potrivit art. 19 al Legii cu privire la asigurarea egalității, (1) Persoana care înaintează o acţiune în instanţa de judecată trebuie să prezinte fapte și, după caz, date statistice care permit prezumția existenţei unui fapt de discriminare. (2) Sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare revine pîrîtului, cu excepţia faptelor ce atrag răspundere penală.
82. Conform art. 28, pet. 1, lit. a şi b) din Convenţia ONU cu privire Ia drepturile

copilului nr. 52/1989 care statuează: Statele părţi recunosc dreptul copilului la educaţie şi, în vederea asigurării exercitării acestui drept în mod progresiv şi pe baza egalității de şanse, vor urmări în special: a) să facă învățământul primar obligatoriu şi gratuit pentru toţi; b) să încurajeze diferite forme de învățământ secundar, atât general cât şi profesional, să le facă deschise şi accesibile oricărui copil şi să ia măsuri corespunzătoare, cum sunt instituirea gratuităţii învățământului şi acordarea unui ajutor financiar în caz de nevoie.

83. Reieșind din întreg materialul probator administrat în cauză, explicațiile participanților la proces, interesul constatarea căruia o cere, Colegiul civil consideră concluzia instanței de fond întemeiată în partea netemeinicii acțiunii.
84. De fapt apelanții n-au prezentat probe în sensul ar.t 118, 122 CPC privind interesul pretins a fi lezat, apărarea căruia o cere prin prezenta acțiune , atât instanței de fond cât și instanței de apel.
85. Apelanții susțin că prin alin.(3) al art. 9 Codul Educației se afectează substanța dreptului la educație garantat prin alin.(1) și (2) Codul Educației, se reduce din garanțiile dreptului la educație pentru elevii care învață în școli/licee private în raport cu elevii din școlile publice, dintre părinții acestor elevi, dintre liceele publice și private și generează discriminare între elevi, părinți și școli în funcție de tipul de proprietate a instituției de învățământ pe care o frecventează elevii, însă probe nu sunt prezentate.
86. De fapt , instanța de fond a dat o apreciere corectă că, pretențiile vizează interesul general al societății.
87. Apelanții au confirmat prin probe impunerea plăților pentru instruire, însă omisiunea vizează lipsa probelor privind finanțarea/nefinanțarea instituției de învățământ, devreme ce se indică că finanțarea reduce din garanțiile dreptului la educație al elevilor.
88. Colegiul civil analizând în ansamblu declarațiile și probele prezentate constată lipsa îngrădirii dreptului la învățământ al elevilor şi nici a dreptului părinților de a alege forma educațională dorită**.**
89. Mai mult , vin să confirme că aceste drepturi sunt pe deplin respectate, iar pretenţiile reclamanţilor se dovedesc neîtemeiate, în respectarea principiilor constituţionale ale egalităţii, legalităţii .
90. Colegiul civil consideră că n-are suport probatoriu pretinsa discriminare invocată între elevii şi părinții elevilor din instituțiile private de învățământ general şi cei din instituțiile publice, precum şi a unei discriminări a Instituţiei Private „Liceul de Limbi Moderne şi Management” în raport cu instituțiile de stat.
91. Analiza normelor internaționale, constituționale şi interne demonstrează că diferența de tratament invocată de apelanți nu poate fi calificată drept

discriminare în sensul art. 1 al Convenţiei UNESCO din 1960 şi al Legii nr. 121/2012 privind asigurarea egalității.

92. De fapt instituțiile private de învățământ nu sunt excluse sau limitate de la exercitarea dreptului la educație, dar funcționează în baza propriilor reguli de finanțare, stabilite de fondatori şi de contractele de școlarizare, potrivit art. 143-147 din Codul educației.
93. Prin Decizia nr. 85 din 30 iunie 2022, Curtea Constituțională a reținut expres că situațiile instituțiilor publice şi private de învățământ nu sunt comparabile sub aspect juridic şi economic, întrucât primele sunt fondate , finanțate de stat, iar cele din urmă - de persoane fizice sau juridice. Curtea a stabilit că nu poate fi invocată încălcarea principiului egalității atunci când diferența de tratament rezultă dintr-o alegere deliberată, previzibilă şi liberă a părinților, respectiv opțiunea pentru o instituție privată implică în mod firesc asumarea taxelor aferente procesului educațional.
94. De fapt , nu este o limitare a dreptului la învățământ, dar este o alegere a copiilor și părinților lor în care instituție de învățămînt privată ori publică să-și facă studiile.
95. Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne şi Management” șea asumat de la fondare un anumit statut de învățământ privat, n-a cerut forma mixtă de finanțare la fondare, n-a atras statul care să intervină cu formele lui de instituție publică.
96. Este o doar o declarație fără suport legal că apelanților le-au fost limitate drepturile la educație, compatibilă cu articolul 2 din Protocolul nr. 1 CEDO.
97. Apelanții invocă dreptul copiilor din școlile private de a beneficia de finanțare de Stat, în limitele prevăzute de lege, deoarece consideră că sunt limitate/restrânse în comparație cu copiii din școlile publice, în timp ce există o obligație legală în acest sens, înserată în art. 9 alin.2-3 Codul educației, potrivit cărora ”Statul asigură finanțarea pachetului standard de servicii educaționale pentru învățământul preșcolar, primar, gimnazial şi liceal, indiferent de tipul de proprietate a instituției de învățământ. Pachetul standard de servicii educaționale pentru învățământul general se aprobă de Guvern. Finanțarea de bază a învățământului general se face după principiul ”banul urmează elevul”, conform căruia resursele alocate pentru un elev sau un copil se transferă la instituția de învățământ în care acesta învață”.
98. Apelanții subliniază că, într-adevăr nu există o obligație pozitivă pentru state de a subvenționa școlile private, - discreția aparține Statelor. Însă, în cazul Republicii Moldova, prin adoptarea art.9 al.2-3 Codul educației, Statul benevol a ales să finanțeze nu doar școlile în sine, dar, în primul rând, copiii din școlile private și publice, în limitele pachetului standard de servicii educaționale. Astfel, nu se poate deduce că statul are doar obligații de a se

abține de la ingerință şi nici o obligație pozitivă de a asigura respectarea acestui drept, așa cum este protejat de art. 2 din Protocolul nr. 1. Dispoziția se referă cu siguranță la un drept cu o anumită substanță şi obligaţiile care decurg din aceasta. Prin urmare, statele nu pot nega dreptul la educație elevilor/instituțiilor de învățământ pe care au ales să le înființeze sau să le autorizeze.

99. Atât instanța de fond cât și instanța de apel n-a stabilit obligații ale statului în art. 9 alin.2-3 Codul educației și circumstanțe , la care se referă și pe ce se susțin aceste obligații.
100. Colegiul civil consideră că de fapt , art. 9 alin.2-3 Codul educației stipulează o inițiativă stipulată în lege, iar aplicabilitatea urmează să fie inclusă în prevederi legale, în dependență de intențiile politice și acoperite cu cele financiare , la timpul elaborării, deoarece Pachetul standard de servicii educaționale pentru învățământul general se aprobă de Guvern.
101. Colegiul civil face trimitere și la Hotărâriele Curții Constituţionale care , prin Decizia nr. 85 din 30 iunie 2022, a stabilit că statul nu este ţinut să subvenţioneze studiile în şcolile private, iar stabilirea standardelor educaţionale unice pentru toate instituţiile nu echivalează cu o ingerinţă în libertatea educaţională, ci dimpotrivă — asigură o calitate minimă şi uniformă a procesului de învăţământ. Această interpretare este deplin armonizată cu jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului, care a confirmat că statele dispun de o marjă de apreciere în domeniul politicilor educaționale, atâta vreme cât nu se aduce atingere substanței dreptului la educație.
102. Din întregul material probator administrat nu reiese existenta vreunei îngrădiri a dreptului la învăţământ al elevilor şi nici a dreptului părinţilor de a alege forma educațională dorită**.** Din contră, cadrul normativ şi jurisprudenţial confirmă că aceste drepturi sunt pe deplin respectate, iar pretenţiile apelanţilor se dovedesc netemeinice şi nefondate. Astfel, soluţia primei instanţe, care a respins cererea, este corectă, legală şi întemeiată pe principiile constituţionale ale egalităţii, legalităţii şi bunei administrări a justiţiei.
103. Apelanții invocă existenţa unei pretinse discriminări între elevii şi părinţii elevilor din instituţiile private de învăţământ general şi cei din instituţiile publice, precum şi a unei discriminări a Instituţiei Private „Liceul de Limbi Moderne şi Management” în raport cu instituţiile de stat. Cu toate acestea, analiza normelor internaţionale, constituţionale şi interne demonstrează că diferenţa de tratament invocată nu poate fi calificată drept discriminare în sensul art. 1 al Convenţiei UNESCO din 1960 şi al Legii nr. 121/2012 privind asigurarea egalităţii. Instituţiile private de învăţământ nu sunt excluse sau limitate de la exercitarea dreptului la educaţie, ci funcţionează în baza propriilor reguli de finanţare, stabilite de fondatori şi de contractele de

şcolarizare, potrivit art. 143-147 din Codul educaţiei.

104. Curtea Europeană a menționat că acest domeniu ţine de marja de apreciere a statelor contractante (Cazul privind unele aspecte ale legislaţiei referitoare la utilizarea limbilor în cadrul educaţiei în Belgia v. Belgia, 23 iulie 1968, § 13). Deşi articolul 2 din Protocolul nr. 1 la Convenţie garantează dreptul de a fonda şi administra instituţii private de învăţământ, statele nu sunt obligate să subvenţioneze învăţământul privat (Verein Gemeinsam Lemen v. Austria (dec.)
105. În continuare apelanții au invocat dezacordul cu finanțarea Statului a elevilor din școlile publice, dar nu îi finanțează pe cei din şcolile private, în situaţia în care, potrivit principiului de finanțare ”banul urmează elevul” din art.9 al.2-3 Codul educaţiei, adoptarea pachetului standard de servicii educaţionale este o pre-condiţie pentru finanţarea elevilor din toate şcolile, atât publice cât şi cele private şi care la moment nu este adoptat? - Cum se asigură respectarea al.1-4 art.38 Codul educaţiei, prin care Statul garantează dreptul la educaţie diferenţiată în baza pluralismului educaţional prin admiterea alternativelor educaţionale publice şi private în sistemul naţional de învăţământ? - Odată ce toţi părinţii plătesc impozite, de ce doar părinţii a căror copii merg la şcoală publică beneficiază de o contra-prestaţie prin finanţarea studiilor copiilor lor, dar părinţii a căror copii merg la şcoală privată nu beneficiază de serviciul public gratuit al educaţiei? Această întrebare se pune în contextul în care modelul de finanţare a educaţiei - ”banul urmează elevul” - se centrează, mai întâi, pe elev, si doar apoi - pe școală. Instanţa în genere nu a motivat nici un cuvânt privind încălcarea drepturilor apelantului Instituţia Privată „Liceul de Limbi Moderne şi Management”.
106. Apelanții afirmă că, un tratament discriminator s-a strecurat la art. 144 alin. (2) CE, potrivit căruia autorităţile administraţiei publice locale (APL) şi ale UTA Găgăuzia asigură finanţarea instituţiilor publice de învăţământ general, nu si a celor private, în baza costului standard per copil sau elev, în volum ce asigură respectarea standardelor educaţionale de stat, în modul stabilit Guvern. În acest fel, APL, inclusiv Primăria şi Consiliul mun. Chişinău, asigură financiar respectarea standardelor educaţionale de stat doar pentru elevii din instituţii publice, - elevii din instituţiile private neintrând în sfera de preocupare a autorităților.
107. În continuare Colegiul civil constată că, conform art. 147 alin. (3)CE, instituţiile private de învăţământ dispun de bază materială proprie pentru desfăşurarea procesului educaţional, conform standardelor educaţionale de stat aprobate de Ministerul Educaţiei, Culturii şi Cercetării.
108. Astfel, cetăţenii Republicii Moldova au drepturi egale de acces la educaţie şi formare profesională iniţială şi continuă prin sistemul naţional de învăţământ,

în condiţiile Codului Educaţiei.

109. Colegiul civil consideră că, apelanţilor le-a fost respectat dreptul la educaţie, or aceştia îşi fac studiile în instituţii de învăţământ general privat. Iar achitarea taxelor de studii în cadrul instituţiilor de învăţământ private este o cerinţă stabilită de instituţia privată și acoperă scopul fondării.
110. Astfel, frecventarea instituțiilor private, care impun achitarea anumitor taxe este un drept şi o alegere a părinților. Or, statul oferă părinților posibilitatea de a opta pentru învățământul gratuit asigurat de stat, ori cum este în cazul apelanților la educație în instituție privată.
111. Aceleași constatări se referă și la Instituția Privată ”Liceul de Limbi Moderne și Management”, care au invocate aceleași presupuse drepturi încălcate, care vin în interesul apelanților, elevilor din această instituție.
112. Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, are drept scop prevenirea şi combaterea discriminării, precum şi asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferele politică, economică, socială, culturală şi alte sfere ale vieţii, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dezabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar. Astfel, la articolul 1 alin. (1), legea statuează expres care sunt criteriile de discriminare.
113. Conform art. 2 din Legea nr. 121/2012, noţiunea de discriminare constituie orice deosebire, excludere, restricţie ori preferinţă în drepturi şi libertăţi a persoanei sau a unui grup de persoane, precum şi susţinerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse.
114. Conform art. 19 alin. (1) din Legea, persoana care înaintează o acţiune în instanţa de judecată trebuie să prezinte fapte care permit prezumţia existenţei unui fapt de discriminare.
115. Conform constatărilor Curţii Constituţionale expuse în punctele 29, 30, 31, 32 din Decizia nr. 85 din 30.06.2022, care se referă la prezenta cauză.
116. În punctul 29. Autorul a pretins existenta unui tratament diferențiat între elevii, părinţii elevilor şi instituţiile private de învăţământ, pe de o parte, şi elevii, părinţii elevilor şi instituţiile publice de învăţământ, pe de altă parte. Obiecţiile în discuţie ridică problema unei discriminări între mai multe clase de subiecte, i.e. elevi, părinţii elevilor şi instituţiile private de învăţământ. Curtea va analiza normele atacate inclusiv din perspectiva drepturilor elevilor înmatriculaţi în instituţii private de învăţământ, deoarece interesele lor în faţa instanţei de judecată sunt apărate de către reprezentanţii lor legali, i.e. părinţi.
117. În punctul 30, Curtea observă că normele atacate stabilesc că instituţiile publice de învăţământ sunt finanţate de la bugetul de stat, pe când instituţiile private de învăţământ sunt finanţate din sursele fondatorilor şi din taxele de

şcolarizare. Aşadar, obiecţia autorului sesizării pretinde că statul discriminează financiar elevii, părinţii elevilor sau şcolile private.

118. În punctul 31, Curtea precizează că existenţa unui tratament discriminatoriu pretinde constatarea caracterului comparabil al situaţiilor analizate. In jurisprudența sa, Curtea a reţinut că cerinţa caracterului comparabil nu impune ca situaţiile să fie identice, ci numai ca ele să fie, până la un anumit punct, asemănătoare (HCC nr. 3 din 4 februarie 2020, § 77). In acest caz, Curtea reţine că elevii şi părinţii elevilor ai căror copii învaţă în şcoli private achită taxe de școlarizare, pe când copiii şi părinţii copiilor ai căror copii învaţă în şcoli publice nu achită astfel de taxe. Astfel, referitor la caracterul comparabil al situaţiilor analizate, Curtea precizează că, în orice moment, elevii şi părinţii elevilor ai căror copii studiază în şcoli private pot beneficia de studii gratuite în cadrul instituţiilor publice de învățământ. Prin urmare, Curtea nu reţine caracterul comparabil al situațiilor analizate. De altfel, în jurisprudenţa sa, Curtea a subliniat că nu poate fi pretinsă încălcarea principiului egalității dacă tratamentul diferenţiat decurge dintr-o alegere deliberată a persoanelor, dacă persoana a putut să prevadă. în mod rezonabil, consecințele acestei decizii (a se vedea, mutatis mutandis, DCC nr. 188 din 7 decembrie 2021, §§ 64-65). Așa dar, în acest caz, articolul 16 din Constituţie nu este incident.
119. În punctul 32, Curtea indică cu privire la caracterul comparabil al situațiilor instituțiilor private şi publice de învăţământ, Curtea reţine că în cazul celor dintâi pot fi fondatori persoanele fizice sau juridice, pe când în cazul celor din urmă fondatori pot fi statul sau autorităţile publice locale. Curtea precizează că acest fapt face ca situațiile analizate să nu fie comparabile. În acest caz, articolul 16 din Constituţie nu este aplicabil.
120. Astfel , invocările apelanților cu privire la discriminări , concluzii ce reies din faptele invocate nu constituie acte de discriminare îndreptate împotriva lezării dreptului la educație a acestora.
121. Colegiul civil consideră că, apelanții n-au probat faptele invocate, care ar constituie discriminare, *reclamantul urma să probeze faptele care permit prezumţia existenţei unui fapt de discriminare*, pe când în speţa dată este certă lipsa unei asemenea discriminări.
122. Or, copiile contractelor de școlarizare anexate, atestă existenţa relaţiilor contractuale între părinții elevilor şi instituţia de învăţământ privată şi nicidecum nu stabilesc careva fapte care ar putea fi calificate că discriminare sau încălcare a dreptului la educaţie de către intimat, în sensul definiţiei citate la art. 2 din Legea nr. 121/2012.
123. Mai mult ca atât, familiilor respective nu li s-a interzis să recurgă la învățământul public, care este asigurat de către stat în mod gratuit şi care se desfășoară în conformitate cu același cadru legal.

124. Conform prevederilor art. 143 alin.3 al Codului educaţiei (in vigoare din 23.11.2014) finanţarea instituţiilor de învăţământ private se efectuează din sursele fondatorilor şi din taxele de şcolarizare, conform alin.(4), instituţiile de învăţământ general private acreditate beneficiază de sprijin din partea statului in modul stabilit de Guvern, or la momentul actual Guvernul nu a stabilit modalitatea şi procedura respective.
125. A doua condiţie, legislatorul a delegat-o Guvernului, împuternicit in deciderea cerinţelor pentru instituţiile de învăţământ private in vederea obţinerii resurselor financiare de la bugetului de stat.
126. Totodată, acest ajutor nu poate depăşi normativele fixate pentru instituţiile de învăţământ de stat, or, actele cauzei confirma faptul ca pana in prezent Guvernul nu a adoptat o asemenea hotărâre. Reieşind din dispoziţiile art. 143, alin.4) Codul Educaţiei, Guvernul R. Moldova anual poate emite Hotărâri cu privire la finanţarea in baza de cost standard per elev a instituţiilor de învăţământ primar si secundar general din subordinea autorităţilor publice locale de nivelul al doilea si nici de cum a instituţiilor de învăţământ private, instituţii care nu se afla in subordinea autorităţilor publice locale.
127. Lgiuitorul naţional a stabilit o distincţie clara si evidenta intre sursele si modul de finanţare a învăţământului de stat si cel privat. Asigurarea dreptului la instruire reprezintă o funcţie ce se incuba in mod obligatoriu statului, iar in acest sens au fost instituite o serie de mijloace si mecanisme, care sa asigure funcţionarea instituţiilor de învăţământ de diverse nivele.
128. Interpretarea tendenţioasa a legii, nu poate determina apariţia dreptului, privind încasarea sumelor, cu titlu de finanţare a elevilor, pentru instituţiile de învăţământ privat.
129. Pretinsul drept al IIP Liceul „ de Limbi Modeme” de a-i fi acoperite cheltuielile pentru instruire de către stat nu cade su*****cidența dreptului la instruire prevăzut de art. 2 din Protocolul nr. 1 al CEDO
130. În consecință, instanța de apel concluzionează că motivele invocate în cererea de apel sunt nefondate, iar hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 mai 2023 este legală și întemeiată, motiv pentru care urmează a fi menținută.
131. Prin urmare, Colegiul concluzionează că instanța de fond a stabilit corect circumstanțele relevante ale cauzei, a apreciat corespunzător probele administrate și a aplicat just normele de drept material incidente, iar motivele de apel nu infirmă legalitatea și temeinicia hotărârii atacate.
132. În așa împrejurări, Colegiul reiterează că, concluziile primei instanțe sunt întemeiate şi legale, în concordanță cu prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. a), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

D E C I D E :

Se respinge, din lipsă de temei, apelul declarat de apelantul Valeriu Alună în interes personal și în interesul copilului *****, Tatiana Agachi, în interes personal și în interesul *****, Elena Arsene în interes personal și interesul lui *****, Tatiana Blaj în interes personal și al ***** și *****, Oleg Braga în interes personal și al lui *****, Iurie Buruiana, în interes personal și a lui *****, Natalia Chele-Bratunov în interes personal și a lui *****, Ala Dogoter, în interes personal și a lui *****, Anatolii Iurco, în interes personal și al lui ***** și *****, Inga Rotari în interes personal și a lui Sabina***** Rotari, Instituția Privată ”Liceul de Limbi Moderne și Management”, reprezentați de avocatul Vladimir Grosu.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 mai 2023.

Decizia este definitivă și executorie, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul: Ana Panov

Judecătorii: Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan